

dr hab. Marek Bodziany, prof. Uczelni
Wydział Nauk o Bezpieczeństwie
Akademia Wojsk Lądowych
im. Gen. Tadeusza Kościuszki we Wrocławiu

Wrocław, 05.08. 2021 r.

RECENZJA ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

mgr. Artura Winnickiego pod tytułem:

UWARUNKOWANIA SŁUŻBY ZESPOŁÓW DYŻURNYCH I ORGANIZACJI STANOWISK KIEROWANIA W POLICJI

Napisana pod kierunkiem naukowym dr. hab. Jacka Dworzeckiego

1. Uwagi ogólne

Recenzowana rozprawa doktorska została opracowana na 276 stronach standardowego tekstu i składa się ze wstępu opracowanego na 3 stronach, pięciu rozdziałów merytorycznych stanowiących spójną całość opracowaną na 207 stronach, zakończenia stanowiącego 4 strony, 11 stron bibliografii oraz załączników i spisów – łącznie 41 stron. Część zasadniczą rozprawy poprzedza opracowany na 3 stronach wykaz skrótów. Bibliografię stanowi łącznie 155 publikacji, w tym: 86 pozycji zwartych, rozdziałów monografiach i artykułów naukowych, 48 aktów prawnych, 11 źródeł instytucjonalnych i 10 źródeł internetowych. Jest próbą holistycznego ujęcia specyfiki funkcjonowania służby dyżurnej w jednostkach organizacyjnych Policji w Polsce. Głównym kierunkiem refleksji teoretycznej i badań empirycznych prezentowanych w rozprawie jest identyfikacja dysfunkcji i ograniczeń funkcjonalnych towarzyszących służbie zespołów dyżurnych i organizacji stanowisk kierowania, występujących w sferze formalno-prawnej, organizacyjnej i technicznej. Utylitarny charakter rozprawy ujawnia się w próbie określenia obszarów doskonalenia obecnie funkcjonujących (badanych) komórek podbudowany badaniami empirycznymi i własnym doświadczeniem zawodowym.

W warstwie teoretycznej rozprawy wybija się, potwierdzona danymi statystycznymi, teza wskazująca jednoznacznie na znaczący wzrost jakościowy oceny Policji w percepcji społecznej. Jak Autor słusznie zauważył, percepcja społeczna Policji, rozumianej jako formacja służąca społeczeństwu i przeznaczona do ochrony bezpieczeństwa ludzi oraz do utrzymywania bezpieczeństwa i porządku publicznego, jest zazwyczaj dokonywana przez pryzmat oceny funkcjonariuszy wchodzących w bezpośredni kontakt z obywatelem. To oznacza, że służba policjanta – funkcjonariusza, wypełnia nie tylko zadania służbowe, ale co istotne również funkcje na rzecz społeczeństwa w kategoriach socjologii wpisujące się w teorię dyspozycyjności. W najogólniejszym ujęciu jest „pracą u podstaw” struktur społecznych i wiąże się z bezpośrednią interakcją funkcjonariusza – dyżurnego ze zróżnicowanym społecznie obywatelem. Przejawem owej interakcji jest sam fakt zgłoszenia (bezpośredni, czy

przez środki komunikacji), w ramach którego zachodzi cała gama zjawisk decydujących o powodzeniu dalszych działań. W związku z tym, kwestia usprawnienia zasad organizacji i funkcjonowania stanowisk kierowania bez wątpienia wpisuje się w obszar działań mających wpływ na zapewnienie bezpieczeństwa obywateli, których oczekiwania wobec Policji są coraz większe. Z kolei funkcjonariusze pełniący służbę na stanowiskach kierowania oczekują kreatywnego rozwiązania szeregu nurtujących ich problemów.

Problematyka podejmowana w recenzowanej rozprawie stanowi niezwykle istotny i zarazem interesujący przedmiot badań nie tylko ze względu na całą gamę wyzwań prawnych, technologicznych i organizacyjnych, z jakimi musi zmierzyć się Policja (w sensie instytucjonalnym), ale również w związku ze zmieniającym się otoczeniem społecznym organizacji, jaką jest Policja. Analiza teoretycznego wywodu, któremu Autor poświęcił tak wiele uwagi rodzi pewien niedosyt w związku z brakiem osadzenia rozważań w jednej spójnej perspektywie teoretycznej adekwatnej do specyfiki Policji (np. instytucji totalnej czy grupy dyspozycyjnej). Zdaję sobie sprawę, że obie z proponowanych teorii stanowią jedynie tło do dociekań naukowych skupionych wokół przedmiotu badań, jednak ich obecność nadałaby rozprawie bardziej wyraźny wymiar naukowy. Brak perspektywy teoretycznej nie umniejsza jednak wkładu pracy Autora w holistyczne opracowanie dzieła. Należy przy okazji podkreślić, że rozprawa ma charakter endemiczny ze względu na brak opracowań prezentujących tak szczegółowo i wnikliwie specyfikę służb dyżurnych i stanowisk kierowania Policji.

Niezaprzeczalnym atutem recenzowanej rozprawy jest jej umocowanie w aktualnych przepisach prawa i rozwiązaniach organizacyjnych połączonych z doświadczeniem zawodowym Autora. Wymiar praktyczny rozprawy podkreśla również doświadczenie zdobyte w ramach organizacji Finału Ogólnopolskiego Turnieju Służby Dyżurnej Jednostek Organizacyjnych Policji. Zarówno doświadczenie dydaktyczne jak i staż służby w strukturach Policji nadaje rozważaniom podejmowanym w rozprawie użyteczny wymiar. Uzasadnia to niezwykle wartościowy poznawczo (zarówno dla rozwiązań instytucjonalnych, jak i dla procesu dydaktycznego) materiał empiryczny zgromadzony na przestrzeni dwóch lat badań i poddany wnikliwej i wielokryterialnej analizie. Wraz z warstwą deskrypcyjną posiada wartość epistemologiczną i predestynuje Autora do dalszego udziału w procedurze nadania pierwszego stopnia naukowego.

Na uwagę zasługuje również poprawna (w zdecydowanej większości) i czytelna konstrukcja dysertacji pod kątem formalnym, a także swobodny styl pisanie i poprawny język (z drobnymi uwagami). W kilku miejscach pojawiają się jednak kolokwializmy i wręcz humorystyczne frazy takie jak np. „penetracja zakamarków...” w odniesieniu do eksploracji naukowej, „gąszcz obowiązków..” w odniesieniu do specyfiki służby. Jednocześnie należy podkreślić, że sama treść rozprawy – mimo specyfiki resortowego języka i pojęć – została zaprezentowana w sposób przystępny, zrozumiały i bardzo szczegółowy. Czasami owa szczegółowość jest aż nadmierna – szczególnie w części metodologicznej dotyczącej przebiegu badań i ograniczeń.

2. Ocena metodologiczna dysertacji

Założenia metodologiczne recenzowanej rozprawy w zdecydowanym stopniu odpowiadają jej założeniom teoretycznym i stanowią spójną oraz logiczną sekwencję etapów

procedury badawczej opartej na identyfikacji sytuacji problemowej, która dotyczy dysfunkcji organizacyjnych, formalno-prawnych i technicznych występujących na stanowiskach kierowania i służb dyżurnych Policji, określeniu przedmiotu i celu badań, sprecyzowaniu problemów badawczych w zróżnicowanym stopniu odpowiadających hipotezom badawczym oraz metod i technika badawczych adekwatnych do osiągnięcia celu badań. Analiza przebiegu procesu badań oraz prezentacja ich wyników pozwala jednoznacznie stwierdzić, że Doktorant jest dojrzałym i dobrze przygotowanym „badaczem”. Świadczy o tym przemyślana i podbudowana doświadczeniem zawodowym koncepcja badań empirycznych, a także umiejętność posługiwania się metodami, technikami i narzędziami badawczymi adekwatnymi dla nauk społecznych. Wstępna refleksja nad metodologią badań własnych pozwala stwierdzić, że w pełnym zakresie odpowiada ona wymogom stawianym rozprawie doktorskiej.

Pragnę jednak więcej uwagi poświęcić kwestiom szczegółowym, które choć znacząco nie rzutują na całość procesu badawczego, to jednak mogą stanowić wskazówkę dla dalszego rozwoju naukowego Doktoranta. Pierwsza uwaga dotyczy umiejscowienia rozdziału metodologicznego w strukturze rozprawy. Przyjmując wariant, w którym metodologia stanowi preludeum do refleksji teoretycznej i części wynikowej narażamy się na brak ciągłości. W wielu klasycznych szkołach naukowych, chociażby w psychologii, pedagogice i socjologii teoria poprzedza metodologię, a ta część wynikową. Taki model jest bardzo przejrzysty szczególnie w badaniach opartych na triangulacji metod jakościowych z ilościowymi oraz pozwala na płynne przejście od teorii przez metodologię do empirii i wnioskowania. Nie należy tej uwagi traktować jako zarzut lecz wyłącznie jako uwagę do powielanych w wielu szkołach naukowych, koncepcji opartych na modelu budowania rozpraw/prac a nawet książek z metodologią na początku.

Całość badań prezentowanych w rozprawie została podporządkowana wyraźnie i czytelnie sformułowanemu celowi, którego treścią jest „(...) wskazanie rozwiązań prawnych, organizacyjnych i technicznych, które wpłyną na usprawnienie realizacji zadań na stanowisku kierowania w jednostkach organizacyjnych Policji”. Tak sformułowany cel ma charakter epistemologiczny (poznawczy) i słusznie został poddany eksplikacji na cele szczegółowe ukierunkowane bardziej na aspekt praktyczny/utylny. Takie podejście w przypadku badań skupionych wokół doskonalenia, poprawy lub/i optymalizacji istniejącego obiektu badań, jest w pełni uzasadnione. Konsekwencją tak sformułowanego celu jest bardzo ogólny, logiczny i spójny z nim problem główny badawczy. Jest on próbą poszukiwania odpowiedzi na pytanie „(...) jakie rozwiązania formalnoprawne, organizacyjne i techniczne należałoby przyjąć, aby usprawnić służbę na stanowisku kierowania w jednostkach organizacyjnych Policji?”. Podobnie jak w przypadku celu, Autor dokonał tu eksplikacji na problemy szczegółowe skupione wokół ograniczeń formalno-prawnych, organizacyjnych i technicznych funkcjonowania badanych stanowisk kierowania i zespołów dyżurnych Policji oraz na poprawę obecnych rozwiązań. Pewne zeskoczenie wywołał fakt pojawienia się na stronie 14. tezy, która w moim odczuciu jest zbędna, szczególnie, że jedną z metod badawczych jest metoda sondażowa. To „ulepszenie” koncepcji badań własnych nic nie wnosi do całości założeń metodologicznych, szczególnie, że w dalszym etapie pojawia się hipoteza główna i hipotezy szczegółowe. Ta pierwsza zdaje się być bardzo ogólna i pozbawiona operatorów. Samo stwierdzenie faktu, że „istnieją możliwości...” nie odpowiada na pytanie zawarte w problemie głównym, gdzie Doktorant pyta o konkretne rozwiązania. Deficyt operatorów hipotezy

w pewnym stopniu rekompensują hipotezy szczegółowe, które choć również „cierpią” na brak precyzji i nie w pełni odpowiadają na pytania zawarte w problemach szczegółowych, odnoszą się do istoty podejmowanych w problemach szczegółowych zagadnień. Zbędne zdają się być frazy w hipotezach szczegółowych: „zakładam” i „przypuszczam”, które zwyczajnie udziwniają ich składnię. Wskazane uwagi mają charakter kosmetyczny i nie rzutują znacząco całość koncepcji badań. Niedosyt budzi fakt dość lakonicznego, wręcz marginalnego podejścia do zmiennych zależnych i niezależnych, których miejsce w procesie badawczym jest niezmiennie – powinny być zaprezentowane po problemach i hipotezach badawczych. Ich rola jest niezwykle istotna w projektowaniu szczególnie badań ilościowych, bowiem stanowią podstawę do opracowania pytań zawartych w metryczce (niezależne) oraz pytań wynikających z założeń zawartych w problemach szczegółowych. Istotne znaczenie mają również w doborze respondentów wywiadów i precyzowaniu pytań im dedykowanych.

Pozytywnie oceniam dobór metod i technik badawczych oraz kolejność ich wykorzystania. Doktorant (choć o tym nie pisze) zastosował nie tylko triangulację metod jakościowych z ilościowymi, ale również triangulację metod i technik jakościowych niemal na każdym etapie procesu badawczego. Pierwotną i inspirującą do podjęcia badań była obserwacja bierna, która zapoczątkowała ciekawość naukową Doktoranta i w sposób wręcz naturalny (związany z jego doświadczeniem zawodowym) narzuciła konieczność nieustannego poszukiwania odpowiedzi na nurtujące go problemy w literaturze przedmiotu, dokumentach resortowych oraz przepisach prawa. Dalsze etapy procesu badawczego ujawniają kolejne metody, w tym obserwację uczestniczącą jawną, popartą materiałem empirycznym zebrany w arkuszach obserwacji w czasie realizacji różnego rodzaju zadań przez zespoły dyżurne. W tym miejscu pragnę zwrócić uwagę na bardzo dobrze opracowany arkusz obserwacji (załącznik) oraz umiejscowienie tej metody w całym procesie. Nie dość, że jest rzetelna i dokładna, to bardzo dobrze uzupełnia analizę źródeł, badania sondażowe oraz wywiady. Do tych ostatnich mam uwagę, mianowicie czasami trudno wywnioskować o jakich wywiadach Doktorant pisze. Na stronie 27. i 32. wskazuje, że są to wywiady sformalizowane, zwane w literaturze również ustrukturyzowanymi lub skategoryzowanymi. Ich istotą jest lista (wykaz) precyzyjnych pytań ułożonych w logiczną całość i podlegających kolejności zadawania – taki wywiad zalicza się do jakościowych. W załączniku natomiast pojawia się kwestionariusz wywiadu, co sugeruje, że zastosowano wywiad kwestionariuszowy. Technika wywiadu kwestionariuszowego jest jedną z trzech technik mieszczących się w badaniach ilościowych podlegających tym samym procedurom doboru próby jak w badaniach ankietowych, jednak różni sposobem zbierania danych. Badań tego typu nie prowadzi się w sposób audytoryjny, korespondencyjny lub on-line, ale bezpośrednim indywidualnym kontakcie respondenta z ankieterem. Rozumiem, że na tym etapie opisu procesu badań wkradło się niedopatrzenie w kwestii nazewnictwa wywiadu.

Druga kwestia, niemal zawsze budząca wątpliwości, to „eksperckość” w badaniach jakościowych. Na stronie 23 pojawia się fraza „wywiad ekspercki”. Od kilku lat pojęcie to zagościło w metodologii badań nauk o bezpieczeństwie, często pojawia się w naukach ekonomicznych i w naukach o polityce i administracji. Posługiwanie się tą nazwą za każdym razem wprowadza badacza w pułapkę, bowiem nie zawsze ekspert jest ekspertem i nie każdy (szczególnie sformalizowany wywiad) jest eksperckim. Na pytanie kim jest ekspert w badaniach nawet sami eksperci nie potrafią udzielić odpowiedzi, jednak wiele cennych treści

na ten temat dostarcza publikacja Uwego Flicka, pt. „Jakość w badaniach jakościowych”. Wskazuję na tę kwestię dlatego, że Doktorant chyba zbyt mocno chciał podnieść rangę respondentów w badaniach własnych. Jak wspomniałem, „eksperckość” w badaniach naukowych stała się pewnego rodzaju nieuzasadnioną modą. W przypadku recenzowanej rozprawy ową eksperckość przekreśla typ zastosowanego wywiadu, bowiem z ekspertami prowadzi się wywiady swobodne lub przynajmniej częściowo ustrukturyzowane po to, by dostarczyli nam informacji innych niż w literaturze i podzielili się własną wiedzą pozwalającą eksplorować nowe zjawiska, czy problemy lub przynajmniej rzucić „nowe światło” na zjawiska już znane.

Badania terenowe (reaktywne) zostały przeprowadzone w trzech etapach. Pierwszy etap stanowiły badania ilościowe oparte na losowym doborze próby i technice badań ankietowych prowadzonych wśród 164 respondentów - policjantów skierowanych na kurs specjalistyczny dla służby dyżurnej jednostek organizacyjnych Policji. Badania były prowadzone na respondentach odbywających szkolenie we wszystkich szkołach Policji w Polsce w okresie od sierpnia do listopada 2019 r. Drugi etap, to badania jakościowe (wywiady) prowadzone na doborze celowym 14 respondentów (nazwanych przez Doktoranta ekspertami), przygotowujących II Ogólnopolski Turniej Służby Dyżurnej Jednostek Organizacyjnych Policji. Teren badań obserwacyjnych stanowiły trzy losowo wytypowane, różne pod względem funkcjonalnym jednostki organizacyjne Policji: szczebla wojewódzkiego – Komenda Wojewódzka Policji w Katowicach, szczebla powiatowego (rejonowego) – Komenda Powiatowa Policji w Sławnie, szczebla podstawowego – I Komisariat Policji w Słupsku. Szczególnie wartościowe dla osiągnięcia założonego celu badań jest umiejętne połączenie (triangulacja) wymienionych metod z metodami osadzonymi w badaniach niereaktywnych opartych na analizie źródeł. Równie istotna, obok analizy literatury przedmiotu, okazała się analiza dokumentów instytucjonalnych i aktów prawnych: decyzji, regulaminów i dokumentów skoncentrowanych wokół problematyki organizacji i funkcjonowania Policji w Polsce. Ostatnią metodą, która przyczyniła się do uwierzytelnienia przeprowadzonych badań, było studium przypadku, która oparta została na analizie indukcyjnej i dedukcyjnej konkretnych zdarzeń pozostających w orbicie zainteresowania badawczego Doktoranta. Jej podstawę stanowiła analiza wydarzeń nadzwyczajnych prezentowanych w raportach Wydziału Konwojowego Biura Prewencji Komendy Głównej Policji.

Wypracowana przez Doktoranta procedura badawcza zogniskowana wokół uwarunkowań służby zespołu dyżurnych i organizacji stanowisk kierowania w jednostkach Policji, posiada charakter ewaluacyjny i będzie niewątpliwie istotnym wyznacznikiem kierunku dalszych badań własnych Doktoranta oraz bazą empiryczną do ich rozwijania przez innych badaczy. Badania posiadają charakter nowatorski, bowiem wykorzystują doświadczenia badawcze różnych szkół naukowych. Skupiają się również na bezpośrednim kontakcie zespołów dyżurnych z obywatelem, co pozwala umiejscowić je nie tylko w naukach o bezpieczeństwie, ale w minimalnym zakresie w kilku towarzyszących im dyscyplinach (między innymi w socjologii i psychologii). Ten kierunek badań zdaje się być niezwykle trudny i interesujący dla kolejnych wyzwań badawczych. Pewien niedosyt budzi brak osadzenia badań własnych w paradygmacie naukowym. Doprecyzowania wymaga również dość rozmyty i bardzo szczegółowy opis przebiegu badań i brak wskazania konkretnych metod dla rozwiązania przyjętych problemów szczegółowych. Mimo to, zarówno dobór przedmiotu jak

i celu badań, okazały się bardzo trafne, a zastosowanie właściwych instrumentów i rozwiązań metodologicznych, zasadniczo pozwoliło na wyjaśnienie postawionych w pracy problemów badawczych, co w efekcie znacząco poszerzyło dotychczasowy stan wiedzy na temat funkcjonowania zespołów dyżurnych i stanowisk kierowania Policji. W odniesieniu do powyższych uwag, jednoznacznie stwierdzam, że założony cel główny oraz cele szczegółowe rozprawy zostały osiągnięte, a hipotezy przyjęte dla potrzeb badań w znacznym stopniu potwierdzone.

3. Struktura i treść rozprawy

Jak podkreślałem wcześniej struktura recenzowanej rozprawy nie budzi zastrzeżeń poza sugerowanym umiejscowieniem rozdziału metodologicznego. Jej zawartość przedmiotowa ma charakter dedukcyjny, adekwatny do założeń metodologicznych. Stanowi efekt wieloletnich doświadczeń zawodowych związanych ze służbą w jednostce liniowej Policji na stanowisku stricte związanym z organami kierowania w Policji, a także jako wykładowca w Szkole Policji w Słupsku. Treści prezentowane w rozprawie bardzo mocno akcentują doświadczenie zawodowe i wiedzę fachową Doktoranta, szczególnie zdobyte na stanowisku dydaktycznym w ramach kursu specjalistycznego dla policjantów przewidzianych do służby dyżurnej jednostek organizacyjnych Policji. Rezultaty uzyskane wskutek konsekwentnie realizowanej procedury badawczej miały na celu nadanie im waloru praktycznego, dającego możliwości ich wdrożenia i zastosowania. Oprócz nadania dysertacji wartości naukowej, została ona również nacechowana swoistą przydatnością społeczną, która może okazać się pomocna w usprawnieniu funkcjonowania środowiska pracy zespołów dyżurnych w jednostkach organizacyjnych Policji.

Ustalony za sprawą przeprowadzonych badań stan faktyczny odzwierciedlający służbę na stanowiskach kierowania wskazuje na konieczność nieustannego doskonalenia procedur, szkolenie funkcjonariuszy oraz u technologicznienie działań realizowanych przez Policjantów pełniących służbę w badanych komórkach. Badania wskazują również na zależności występujące na poziomie trzech badanych obszarów. Występują one pomiędzy stroną formalną, determinowaną zmianami w przepisach dotyczących służby dyżurnej, a kwestią organizacyjną. Identyfikacja owych zależności może przyczynić się do zwiększenia efektywności pracy nie tylko w kontekście przedmiotowej grupy zawodowej, ale i całej formacji. Implementacja bardziej intuicyjnych rozwiązań natury technicznej, konglomerat zaproponowanych działań może przysłużyć się stworzeniu lepszych warunków służby zespołów dyżurnych i nadać nową jakość istniejącym stanowiskom kierowania.

Na temat metodologii badań prezentowanej w pierwszym rozdziale wyraziłem już swoje uwagi i wnioski w związku z tym pominię tę część oceny. Preludium wywodu teoretycznego stanowi rozdział drugi, którego treścią jest deskrypcja rozwiązań formalno-prawnych dotyczących funkcjonowania zespołów dyżurnych i stanowisk kierowania Policji. W rozdziale tym zaprezentowano również oczekiwania służby dyżurnej w zakresie zmian na tej płaszczyźnie. Autor poddał analizie regulacje wewnątrz-instytucjonalne dotyczące zakresu wykonywania zadań na stanowisku kierowania, wskazując na dualizm wynikający z obowiązujących przepisów resortowych. Naświetlił tym samym niedoskonałości występujące w istniejących regulacjach prawnych, które skutkują ograniczeniami w realizacji zadań.

Rozdział trzeci, którego treść poświęcono organizacji i przygotowaniu policjantów do służby na stanowiskach kierowania prezentuje również strukturę stanowisk kierowania w jednostkach organizacyjnych Policji oraz opisane zostały zadania służby dyżurnej. Spojrzenie z perspektywy nauczyciela szkoły policyjnej, a także członka zespołu przeprowadzającego Finał Ogólnopolskiego Turnieju Służby Dyżurnej Jednostek Organizacyjnych Policji, na poziom zróżnicowania w zakresie przygotowania uczestników konkursu nasunęło pewne spostrzeżenia odnośnie do stanu jakości szkolenia i doskonalenia zawodowego w tym zakresie. Ponadto Autor poruszył w dysertacji problem niedoboru wykwalifikowanych zasobów kadrowych oraz odwołał się do kondycji szkolenia i doskonalenia zawodowego zespołów dyżurnych na przestrzeni ubiegłych lat. Jednocześnie podkreślił wiodącą rolę dyżurnego we wszystkich strukturach organizacyjnych Policji w procesie koordynacji prowadzonych działań policyjnych.

W rozdziale czwartym przedstawiony został poziom zaawansowania technologicznego stanowisk kierowania w polskiej Policji. Przybliżono działanie systemów teleinformatycznych, z których korzysta służba dyżurna. Wskazano ponadto pewne ograniczenia natury technicznej, występujące obecnie w jednostkach organizacyjnych, spowodowane brakiem rozwiązań dla ich rozwoju i modernizacji.

W ostatniej, piątej części dysertacji przedstawione zostało sumaryczne zestawienie wyników badań. Otrzymane wyniki w zestawieniu z tymi uzyskanymi w ramach wywiadu sformalizowanego, który objął ekspertów zaangażowanych na co dzień w proces szkoleniowy służby dyżurnej, pozwoliły na sprecyzowanie oczekiwań respondentów względem pożądaných usprawnień w przedmiotowych obszarach tematycznych. W mojej opinii Autor, za sprawą wykorzystania narzędzi badawczych w postaci kwestionariusza ankiety i wywiadu, uzyskał rzetelny wynik rozpoznania w środowisku zespołu dyżurnych w ujęciu kompleksowym, jak i z uwzględnieniem podziału na poszczególne etaty. Ostateczne wyniki płynące z analizy aktów prawnych oraz spostrzeżeń uzyskanych w ramach obserwacji uczestniczącej a także analizy studium przypadku, pozwoliły doprecyzować obszar niezbędnych działań naprawczych. Na ich podstawie prowadzący badania zaproponował kierunki zmian w pracy zespołu dyżurnych i organizacji stanowisk kierowania w jednostkach Policji. Autor celowo posłużył się szeroką gamą metod badawczych, aby móc je zestawić ze sobą i odzwierciedlić oczekiwania badanego środowiska względem obszarów, w których upatruje on realną możliwość zmian w następujących zakresach:

- formalnoprawnym;
- organizacyjnym;
- szkolenia i doskonalenia zawodowego;
- technicznym;

Zgromadzony materiał empiryczny, może stanowić asumpt do wdrożenia wielotorowych rozwiązań w badanym środowisku pracy. W zakończeniu dysertacji Autor dokonał podsumowania podjętych rozważań, w tym potwierdzenia hipotezy głównej, która wskazywała, że „...istnieją możliwości w zakresie wdrożenia doskonalszych rozwiązań formalnoprawnych, organizacyjnych i technicznych, które wpłyną na efektywniejsze funkcjonowanie stanowisk kierowania w jednostkach organizacyjnych Policji”. Badania Autora miały na celu znalezienie nowych rozwiązań, ale również sięgnięcie po te już sprawdzone, by podnieść efektywność służby zespołów dyżurnych i przyczynić się do

usprawnienia stanowisk kierowania funkcjonujących w jednostkach organizacyjnych polskiej Policji. W oparciu o wnioski płynące z badań można jednoznacznie stwierdzić, że krajowa legislatura wymaga implementowania nowych rozwiązań, bądź zmodyfikowania dotychczas stosowanych przepisów prawa dotyczących funkcjonowania służby dyżurnej. Autor poruszył także problem niedoboru wykwalifikowanych zasobów kadrowych oraz odwołał się do kondycji szkolenia i doskonalenia zawodowego zespołów dyżurnych na przestrzeni ubiegłych lat. Ponadto zdefiniowane zostały obszary, w których rozwiązania techniczne okażą się skuteczniejsze i bardziej przydatne. Autor nakreślił kierunki zmian w przestrzeni informatycznej, w kontekście podniesienia funkcjonalności działania systemów, którymi operuje obsada stanowisk kierowania. Wyniki badań zrealizowanych przez Autora, w opinii recenzenta, przyczynią się do podniesienia poziomu bezpieczeństwa za sprawą udoskonalenia metod działania Policji.

4. Uwagi i sugestie końcowe

Recenzowana rozprawa stanowi niezwykle wartościowy materiał teoretyczno-empiryczny opracowany zgodnie z wymogami stawianymi pracom naukowym o charakterze kwalifikacyjnym. Jej zakres przedmiotowy wpisuje się w nauki o bezpieczeństwie. Do mniej lub bardziej widocznych mankamentów zaliczyć należy podnoszone wcześniej umiejscowienie rozdziału metodologicznego w strukturze rozprawy, pewne nieścisłości w hipotezach szczegółowych, nieliczne potknięcia językowe i tendencja do zbędnego uszczegółowienia niektórych wywodów. Praca została przygotowana starannie i na wysokim poziomie merytorycznym, co skłania mnie do sugestii, by w przyszłości została opublikowana w postaci monografii naukowej.

5. Wniosek końcowy

Zgodnie z ustawą o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, celem niniejszej recenzji jest stwierdzenie, czy dysertacja autorstwa mgr. Artura Winnickiego stanowi oryginalne i twórcze rozwiązanie podjętego problemu badawczego oraz wskazuje na umiejętność prowadzenia pracy naukowej, a także wykazuje ogólną wiedzę teoretyczną kandydata, ubiegającego się o nadanie stopnia doktora w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie.

Jednocześnie stwierdzam, że przedstawiona do recenzji rozprawa, spełnia wymagania stawiane pracy doktorskiej ustalone w ustawie z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2003 r. Nr 65, poz. 595), w związku z czym wnoszę o dopuszczenie jej do obrony i publicznej dyskusji.

.....

.....
dr hab. Marek Bodziany, prof. Uczelni